

บทที่ 1
บทนำ

"This document is the property of the Thailand Information Center (TIC), Chulalongkorn University and is to be returned within two weeks to the Thailand Information Center, Ratasart Building 3, Chulalongkorn University"

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

✓ ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติของคนไทย จึงมีความสำคัญต่อคนไทยอย่างที่สุด เพราะนอกจากจะมีความสำคัญในด้านการสื่อความหมายโดยทั่วไปแล้ว ภาษาไทยยังเป็นเครื่องหมายแสดงความเป็นชาติ เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจของคนทั้งชาติ เป็นเครื่องมือในการติดต่อระหว่างคนไทยด้วยกัน และภาษาไทยเป็นปัจจัยสำคัญในการถ่ายทอดวัฒนธรรม ในการศึกษาเล่าเรียน ในการสื่อสาร ในการประกอบอาชีพและในการปกครอง¹ ฉะนั้นการเรียนการสอนภาษาไทยเป็นเรื่องใหญ่ และสำคัญอย่างยิ่งของคนไทย เพราะเป็นปัจจัยและเป็นเครื่องมือ (means) ในการศึกษาวิชาการทุกแขนง ทุกสิ่งทุกอย่างในการดำรงชีวิต² ✓

เนื่องจากภาษาไทยมีความสำคัญดังกล่าว จึงจำเป็นต้องฝึกฝนให้เด็กรู้จักวิธีใช้ภาษาไทยที่ดี กระทรวงศึกษาธิการเห็นความสำคัญข้อนี้ จึงปรากฏในความมุ่งหมายในการสอนภาษาไทย โดยมุ่งส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนในทางภาษาให้มีความรู้ทักษะ และเจตคติพอเหมาะสมควรกับวัยดังนี้

ศูนย์วิทยุทรัพยากร

¹ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ, บันทึกคนควาภาษาไทย, (พระนคร : กรุงเทพมหานครพิมพ์, 2515), หน้า 1.

² บุญถิ่น อัตถากร "ข้อคิดเห็นในการสอนภาษาไทย" ("เอกสารนิเทศการศึกษา : คู่มือวิชาภาษาไทย" เล่ม 3. พระนคร : หน่วยศึกษานิเทศกรรมการฝึกหัดครู, 2512), หน้า 47.

เป็นต้นไป

1. ให้สามารถใช้ภาษาไทยได้คือทั้งการฟังการพูด การอ่านและการเขียน
2. ให้สามารถใช้ภาษาไทยเป็นสื่อในการติดต่อและเป็นเครื่องช่วยในการประกอบอาชีพ
3. ให้ได้รับความเพลิดเพลินจากการอ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ และรู้สึกเพราะของรอยแก้วและรอยกรอง อันเป็นพื้นฐานที่จะเรียนวรรณคดีต่อไป
4. ให้รู้จักใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องช่วยในการคิดหาเหตุผล และใช้คุณพินิจของตนได้
5. ให้มีความเจริญทางจินตนาการ มีความริเริ่มและสร้างสรรค์
6. ให้เป็นผู้มีนิสัยใคร่เรียนอยู่เสมอ โดยใช้ภาษาไทยให้เกิดประโยชน์ในยามว่าง
7. ให้เห็นความสำคัญของภาษาไทยในฐานะเป็นภาษาของชาติ ให้รู้จักสังเกตความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมสาขาอื่น ๆ มีศิลปะ ขนบธรรมเนียมประเพณีเป็นต้น
8. ให้ซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะ และสุนทรียภาพของวรรณคดีไทยและเกิดความรู้สึกที่จะเชิดชูทำนุบำรุงภาษาไทย³

จากจุดหมายนี้จะเห็นได้ว่า ภาษาไทยจัดเป็นวิชาทักษะเพราะมีจุดมุ่งหมายที่จะให้ผู้เรียนได้นำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน และให้มีความสามารถในการใช้ภาษานั้นเป็นอย่างดี คือให้มีความรู้กว้างขวาง รวมไปถึงการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน จึงจำเป็นต้องใช้วิธีสอนที่เป็นการฝึกทักษะ ใ้เวลานานในการฝึกฝน เพื่อให้เกิดทักษะขึ้นมา นอกจากจะต้องเน้นทักษะทั้ง 4 แล้ว ยังต้องฝึกเด็กให้มีความคิดอย่างคนที่ "คิดเป็น" คือ คิดอย่างมีเหตุผล คิดอย่างรอบคอบ และคิดในทางสร้างสรรค์

³ กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น (พระนคร, กรุงเทพฯ, 2511.) ๑ หน้า 14.

การเรียนและการสอนภาษาไทย ที่ผ่านมามีและยังคงเป็นอยู่คือ การที่ครู ภายทอวิชาความรู้แก่เด็กโดยครูเป็นผู้อธิบายชี้แจงแต่ฝ่ายเดียว เด็กมักถูกกำหนดให้เป็น ผู้รับฟังและปฏิบัติตามที่ครูสั่ง หรือ ครูถามเด็กตอบ เด็กเรียนจากตำราเล่มเดียวตลอดปี เด็กเป็นผู้ที่จับบันทึกข้อความต่าง ๆ ที่ครูบอก, ⁴ การเรียนการสอนด้วยวิธีดังกล่าวยอม ไม่ทำให้บรรลุลักษณะประสงค์ เพราะไม่มีการส่งเสริมให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรี ทำให้เกิดความบกพร่องในการเรียนอย่างมาก ครูภาษาไทยควรต้องรู้จักปรับปรุงเปลี่ยนแปลง การสอนให้ทันสมัย ⁵ เรื่องนี้นายประสิทธิ์ สุนทรโรทก อธิบดี กรมการฝึกหัดครูได้ กล่าวในพิธีเปิดการสัมมนาอาจารย์ผู้สอนภาษาไทยวิทยาลัยครูสวนกลางและภูมิภาค ที่ กรมการศาสนาว่า "... ครูอาจารย์ภาษาไทย มีหนทางใดหรือไม่ที่จะจัดกิจกรรมการ เรียนการสอนที่เกี่ยวกับภาษาไทย ให้นักเรียนนักศึกษาสนุกกับการทำกิจกรรม ทางวิชา การแท้ ๆ ให้เกิดประโยชน์แก่ตัวเองและแก่สังคม ครูบาอาจารย์ภาษาไทยอาจปรับปรุง ตนเอง ขยายขยายหาความรู้ในด้านภาษาไทยให้สูงขึ้นทันสมัยขึ้น เปลี่ยนแปลงวิธีสอนให้ ทันความฉับฉวนของบ้านเมือง และทันกับพัฒนาการด้านอื่น ๆ ของโลก เป็นผู้แนะแนว ทางให้นักเรียน นักศึกษาใ้ความคิดอ่านของตนให้มากขึ้น ⁵ นอกจากนี้การศึกษ สัมภาษณ์ใหม่ทางมีความเห็นร่วมกันว่าการสอน โดยครู เป็นผู้บอกหรืออธิบายและนักเรียน เป็นผู้ฟังและท่องจนจำใ้คั้นนี้ให้ผลทางการศึกษาน้อยกว่าการให้นักเรียน ค้นคว้าหาความ รู้ด้วยตนเอง โดยครูเป็นผู้แนะแนวทาง ⁶

⁴ คณะนิติศาสตร์ปริญาโท บัณฑิตวิทยาลัย สาขาการสอนภาษาไทย, "ครู ภาษไทยกับสังคมปัจจุบัน" วารสารครูศาสตร์ 3(มิถุนายน - กรกฎาคม, 2517), หน้า 47.

⁵ ประสิทธิ์ สุนทรโรทก, "การสัมมนาอาจารย์ผู้สอนภาษาไทย ของวิทยาลัย ครูสวนกลางและภูมิภาค," เคลวินิวส์, (12 กรกฎาคม 2517), หน้า 6 และ 14.

⁶ Samuel Baskin, Higher Education : Some New Development, (New York: McGraw - Hill, 1965), pp 196 - 200.

✓ ฉะนั้นการเรียนการสอนที่จะให้นักเรียนได้รับความรู้ มีสติปัญญาแตกฉานนั้น นักเรียนควรจะได้เรียนรู้จากหนังสือต่าง ๆ หลาย ๆ เล่ม หลาย ๆ ประเภท การกำหนดให้นักเรียน เรียนหนังสือแบบเรียนเพียงเล่มเดียว เรียนรู้ด้วยการท่องจำ เพียงอย่างเดียวเป็นสิ่งล้าสมัย ทำให้การเรียนการสอนไม่ได้รับผลสมบูรณ์ตามความ คาคหมายของหลักสูตร ไม่ว่าจะเป็นการเรียนวิชาสังคมศึกษา การเรียนภาษา หรือ แม่นแท้วิชาวิทยาศาสตร์ หรือคณิตศาสตร์ ครูและนักเรียนควรมีประสบการณ์จากการอ่าน หนังสือหลาย ๆ ประเภท เช่น จากหนังสือแบบเรียนต่าง ๆ หนังสือในห้องสมุด บทความ วารสาร บทความจากหนังสือพิมพ์ และจุลสาร... 7

ดังนั้นแหล่งความรู้ที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาไทยได้ดีที่สุดใน โรงเรียน ได้แก่ ห้องสมุดโรงเรียน ซึ่งในปัจจุบัน มีการอภิปราย และพิจารณากัน อย่างกว้างขวาง ถึงความสำคัญของห้องสมุดโรงเรียน จากบุคคลทุกวงการ เช่น ฮาร์เปอร์ (Harper) กล่าวว่า "ในการสอนวิชาใด ๆ ก็ตาม การสอนโดยใช้ ห้องสมุดจะเป็นวิธีสอนที่ได้ผลเต็มที่ที่สุด" 8 ริดเดอร์ (Reader) กล่าวว่า "เมื่อไม่นานมานี้ ความคิดเห็นของคนเราเกี่ยวกับห้องสมุดโรงเรียนได้เปลี่ยนไป แต่เดิม เชื่อว่า ห้องสมุดมีความจำเป็นต่อโรงเรียนน้อยมาก แต่ปัจจุบันเชื่อกันว่าห้องสมุด มีความจำเป็นยิ่งส่วนหนึ่งของโรงเรียน" 9 นอกจากนี้ ดักลาส (Douglas)

7 ทรศันยา กัลยาณมิตร, "ห้องสมุดโรงเรียน ครูบรรณารักษ์ และการปฏิรูปการศึกษา" วารสารครูศาสตร์ 4(สิงหาคม-ตุลาคม, 2517), หน้า 46.

8 William Rainey Harper, The Trend in Higher Education, (Chicago : University of Chicago Press, 1965), p. 126.

9 Ward G. Reader, A First Course in Education, 5th ed., (New York : Macmillan Company, 1960), p. 144.

ก็ได้อธิบายถึงความสำคัญของห้องสมุดโรงเรียนว่ามีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนจนกลายเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของโรงเรียนที่จะขาดเสียมิได้ เพราะเป็นที่ซึ่งนักเรียนมีโอกาสศึกษาหาความรู้ได้เต็มที่ 10

✓ เนื่องจากห้องสมุดโรงเรียนมีความสำคัญดังกล่าวมาแล้ว ดังนั้นโรงเรียนมัธยมศึกษาทุกแห่งจึงควรมีห้องสมุดที่โตมาตรฐานกล่าวคือ มีหนังสือและอุปกรณ์เพียงพอกับความต้องการของครูและนักเรียนในโรงเรียน มีบริการที่สะดวก รวดเร็วและเป็นกันเอง ✓ ห้องสมุดโรงเรียนที่จะเป็นประโยชน์ในการเรียนการสอนอย่างแท้จริง ควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. เป็นหน่วยที่จะให้บริการ (A Service Agency) โดยทำงานร่วมกับครูและนักเรียนในโครงการศึกษา ห้องสมุดเป็นศูนย์กลางของการให้บริการยืมหนังสือและอุปกรณ์การเรียนการสอนต่าง ๆ ครูทุกคนในโรงเรียนสามารถขอความร่วมมือจากห้องสมุดในการจัดหนังสือจองไว้สำหรับให้นักเรียนคนควาประกอบการเรียนและทางห้องสมุด ควรจะได้มีการจัดนิทรรศการแสดงหนังสือใหม่ที่น่าสนใจหรืออาจแนะนำหนังสือใหม่ให้ครู และนักเรียนทราบโดยวิธีใดวิธีหนึ่ง

2. เป็นหน่วยการสอน (A Teaching Agency) โดยช่วยสอนและแนะนำวิธีการใช้ห้องสมุดที่ถูกตองให้แก่ครูและนักเรียน เพื่อให้การใช้บริการของห้องสมุดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาจให้คำแนะนำเป็นส่วนตัวหรืออาจจะจัดให้มีการสอนวิชาการให้ห้องสมุดที่ถูกตองในโรงเรียน

3. เป็นศูนย์วัสดุอุปกรณ์ (A Material Center) คือเป็นศูนย์รวมวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษาทุกชนิด ได้แก่สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เช่น หนังสือวารสาร กฤตภาค

๕

10

Mary Peacock Douglas, "The Library in the Modern Primary School" The Primary School Library and Its Services, (Paris : Unesco, 1961), pp. 13 - 5.

จุดสาร สารานุกรม รูปภาพ และโสตทัศนวัสดุทุกชนิด เช่น เครื่องฉายภาพยนตร์ ภาพยนตร์ ฟิล์มสกริป สไลด์ เทปบันทึกเสียง แผนที่ ลูกโลก หุ่นจำลอง **รูปปั้น** และอื่น ๆ

ปัจจุบันนี้ห้องสมุดโรงเรียนในต่างประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกาได้มีการปรับปรุงห้องสมุดให้เป็นศูนย์วัสดุอุปกรณ์อย่างแท้จริง

4. เป็นศูนย์การอ่าน (A Reading Center) โดยห้องสมุดเป็นแหล่งที่ช่วยสนับสนุนให้ครูและผู้บริหารห้องสมุดเป็นผู้ที่มีนิสัยรักการอ่าน แต่ทั้งนี้ การจัดห้องสมุดและบริการของห้องสมุดจะต้องสามารถดึงดูดความสนใจของผู้ใช้ห้องสมุดด้วย ¹¹

✓ ฉะนั้นครูจะต้องสำนึกว่า ห้องสมุดเป็นแหล่งวิชาและให้บริการ เพื่อสนับสนุนการสอนของตนให้โดดเด่นยิ่งขึ้น ครูจึงเป็นบุคคลสำคัญมากในการส่งเสริมงานห้องสมุดโรงเรียน ถ้าขาดความร่วมมือจากครู กิจกรรมต่าง ๆ จะสมบูรณ์ไม่ได้ ครูที่ตระหนักใน重要性ของห้องสมุดว่าเป็นสิ่งสำคัญสำหรับชีวิตเด็ก ก็อาจจะใช้วิธีสอนซึ่งให้เด็กมีโอกาสใช้หนังสือและห้องสมุดบ่อย นอกจากครูจะเป็นผู้กระตุ้นแนะแนวทางให้นักเรียนเข้าใช้บริการของห้องสมุดแล้ว บรรณารักษ์จะต้องเป็นผู้มีส่วนร่วมในการกระตุ้นความสนใจของนักเรียนในการใช้ห้องสมุด โดยรู้จักปรับปรุงให้ห้องสมุดน่าดูและสะดวกตา เป็นการเชิญชวนให้สนใจเข้าใช้ห้องสมุด จัดนิทรรศการ และกิจกรรมเพื่อเป็นการชักจูงให้ครู และนักเรียนสนใจเข้าใช้ห้องสมุด บรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดจะต้องเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ มีบุคลิกภาพที่ดีให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนและเตรียมบริการให้ดียิ่งขึ้น สิ่งเหล่านี้จะเป็นสิ่งชวนชักให้ครูและนักเรียนสนใจเห็นความสำคัญของห้องสมุดโรงเรียนว่าเป็นแหล่งวิทยาการที่น่าสนใจไม่ใช่เป็นเพียงแต่แหล่งเก็บหนังสือเท่านั้น ✓

บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน ตามที่กล่าวไว้ในมาตรฐานของห้องสมุดโรงเรียนของกระทรวงศึกษาธิการ ควรเป็นบุคคลที่มีความรู้ทางบรรณารักษศาสตร์ วุฒิปริญญาตรี ป.กศ.สูง หรือ ป.ม. และได้รับอนุญาตบรรณารักษศาสตร์จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หรือได้วิชาชุดบรรณารักษศาสตร์ ระดับ ป.ม. หรือได้รับการอบรมการจัดดำเนินงานห้องสมุดจากศึกษานิเทศ หรือจากสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ครบทุกหมวดวิชา ทั้งนี้ เพื่อให้การบริหารงานและการบริการของห้องสมุดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากเรื่องคุณวุฒิของบรรณารักษ์แล้ว ยังต้องคำนึงถึงอัตราส่วนระหว่างบรรณารักษ์กับนักเรียนในโรงเรียนด้วย

✓ ในมาตรฐานของห้องสมุดโรงเรียนระบุไว้ว่า โรงเรียนที่มีนักเรียนไม่เกิน 500 คน ให้มีบรรณารักษ์ปฏิบัติงานเต็มเวลา 1 คน และให้เพิ่มบรรณารักษ์อีก 1 คน ต่อจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้นทุก 500 คน เพื่อให้บริการของห้องสมุดเป็นไปอย่างทั่วถึง

ในด้านการดำเนินงาน บรรณารักษ์มีหน้าที่จัดหาหนังสือสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ตลอดจนวัสดุทัศนวัสดุ เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนตามหลักสูตรและนโยบายของโรงเรียน จัดห้องสมุดให้พร้อมที่จะให้นักเรียนและครูใช้ศึกษาคนควา และยึดใ้ตามความต้องการแนะนำวิธีใช้ห้องสมุดที่ถูกตอ้งแก่นักเรียน ตลอดจนให้นักเรียนมีเวลาใช้ห้องสมุดโดยสม่ำเสมอ ให้ความร่วมมือแก่ครูในการให้บริการของห้องสมุด เพื่อประโยชน์ในการสอน จัดให้นักเรียนช่วยงานห้องสมุด และจัดบริการและกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักคุณค่าของการใช้ห้องสมุด

สิ่งพิมพ์และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ในห้องสมุด ห้องสมุดควรจัดหาสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ได้แก่ หนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่มีคุณค่าไว้บริการแก่ผู้ใช้ห้องสมุดเพียงพอ

✓ ห้องสมุดที่ได้มาตรฐานควรมีหนังสืออ่านสำหรับนักเรียนโดยเฉลี่ยประมาณ 5-7 เล่มต่อ 1 คน หนังสืออ่านประเภทต่าง ๆ ที่ควรมีไว้ในห้องสมุดได้แก่ หนังสือคนควา อ่างอิง เชนพจนานุกรม สารานุกรม ซึ่งเหมาะกับความรูู้ และความเข้าใจของนักเรียน หนังสือส่งเสริมหลักสูตรของโรงเรียนคือ หนังสือประเภทที่ช่วยเพิ่มพูน

เท่าที่จะทำได้ 13 ✓

มูลเหตุที่จูงใจให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การใช้ประโยชน์ห้องสมุดเพื่อการเรียนและการสอนภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสาธิต" มีดังนี้คือ

1. วิชาภาษาไทยเป็นวิชาทักษะ ต้องอาศัยการฝึกฝน ฉะนั้นการเรียนการสอนเฉพาะภายในห้องเรียน ยังไม่เพียงพอที่จะสร้างเสริมทักษะทั้ง 4 ให้แก่ผู้เรียน และการเรียนรู้จากหนังสือเพียงเล่มสองเล่มไม่สามารถช่วยสร้างเสริมให้ผู้เรียนมีความรอบทันสมัยต่อเหตุการณ์ได้ จึงจำเป็นต้องอาศัยห้องสมุดโรงเรียนช่วยส่งเสริมการเรียนและการสอนภาษาไทย

2. ในฐานะที่ผู้วิจัย เป็นครูสอนภาษาไทย จะได้นำผลของการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนและการสอนวิชาภาษาไทย โดยพยายามใช้ประโยชน์จากห้องสมุดเป็นเครื่องช่วยให้การเรียนและการสอนวิชาภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. เนื่องจากโรงเรียนสาธิต เป็นโรงเรียนตัวอย่างและผู้วิจัยเป็นครูสอนในโรงเรียนสาธิต จึงเลือกวิจัยโรงเรียนสาธิต เพื่อผลการวิจัยจะได้นำไปใช้เป็นแบบอย่างของโรงเรียนต่างๆต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาขอเท็จจริงในการใช้ห้องสมุดเพื่อประโยชน์ในการเรียนและการสอนภาษาไทย ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

2. เพื่อสำรวจประเภทของหนังสืออ่านประกอบที่ครูและนักเรียนสนใจอ่านในห้องสมุด

3. เพื่อสำรวจเนื้อหาสาระในหนังสือพิมพ์ วารสาร สิ่งพิมพ์ ที่สามารถนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนภาษาไทยได้

4. เพื่อศึกษาบริการ ของห้องสมุดที่จัดให้แก่ครูและนักเรียน
5. เพื่อสำรวจปัญหาและอุปสรรคในการใช้ห้องสมุดของครูและนักเรียน
6. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการใช้ห้องสมุดประกอบการเรียนและการสอนภาษาไทย

ขอบเขตของการวิจัย

1. จะศึกษาการใช้ประโยชน์ห้องสมุดเพื่อการเรียนและการสอนภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนสาธิตในกรุงเทพมหานครจำนวน 5 แห่ง
2. ตัวอย่างประชากรที่ได้ในการวิจัยได้แก่ครูจำนวน 30 คน และนักเรียนจำนวน 300 คน ซึ่งสอนและเรียนภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนสาธิตทั้ง 5 แห่ง ในปีการศึกษา 2518

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

การวิจัยเรื่อง "การใช้ประโยชน์ห้องสมุดเพื่อการเรียนและการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสาธิต" ผู้วิจัยคาดว่าผลของการวิจัยจะมีประโยชน์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงวิธีการใช้ห้องสมุดโรงเรียนของครูและนักเรียนให้เกิดประโยชน์ในการเรียนและการสอนวิชาภาษาไทย
2. เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ครูและนักเรียนมองเห็นความสำคัญและคุณค่าในประโยชน์ของห้องสมุดที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย
3. เพื่อเป็นข้อเสนอแนะให้นักเรียน และครู รู้จักการใช้ห้องสมุดเพื่อประโยชน์ในการเรียนและการสอน
4. เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหารโรงเรียนหาทางส่งเสริมให้บริการของห้องสมุดมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

5. เพื่อเป็นแนวทางให้บรรณารักษ์ได้ปรับปรุงวิธีการให้บริการในห้องสมุด
6. เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้สอนภาษาไทย เมื่อได้อ่านวิทยานิพนธ์แล้วอาจจะเกิดแรงบันดาลใจในอันที่จะใช้ประโยชน์ห้องสมุดในการเรียนการสอนต่อไป
7. เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้เขียนวิทยานิพนธ์เอง จะได้นำแนวทางต่าง ๆ ที่วิจัยได้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่ออาชีพผู้วิจัยเอง ✓

วิธีดำเนินการวิจัย ✓ *methodology*

เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงในการดำเนินงาน การวิจัยได้ดำเนินการมาเป็นลำดับขั้นต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาหนังสือ เอกสาร วิทยานิพนธ์ และวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การวิจัย
2. สร้างแบบสอบถาม 2 ชุด สำหรับครูสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 1 ชุด แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ตอนแรกเป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ ตอนสอง เป็นเรื่องการใช้ประโยชน์ห้องสมุดในการเรียนและการสอนภาษาไทย ตอนสาม สรรวจปัญหาและอุปสรรคในการใช้ห้องสมุดและขอเสนอแนะในการปรับปรุงการใช้ประโยชน์ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย
3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จไปทดลองใช้กับครูสอนวิชาภาษาไทย 5 คน และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น 30 คน ในโรงเรียนปทุมคงคาและโรงเรียนหอวัง เพื่อหาข้อบกพร่องและแก้ไขก่อนพิมพ์เป็นแบบ
4. ส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนสาธิตที่เป็นตัวอย่างประชากรจำนวน 5 แห่งคือ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ปทุมวัน) โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ประสานมิตร) ตัวอย่างประชากรที่ใช้คือ ครูสอนวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสาธิตทั้ง 5 โรงเรียนละ 6-7 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนละ 62 คน โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย คือจับฉลากชื่อนักเรียนในแต่ละระดับชั้นตามบัญชีรายชื่อ โดยไม่คำนึงถึงเพศ

5. วิธีวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิเคราะห์ข้อมูล คิคคำตอบเป็นร้อยละของจำนวนที่ตอบแบบสอบถาม แล้วนำเสนอในรูปตาราง

คำจำกัด

ห้องสมุด ในการวิจัยครั้งนี้ ห้องสมุด หมายถึงห้องสมุดโรงเรียนสาริตจำนวน 5 แห่ง ในกรุงเทพมหานคร

ภาษาไทย หมายถึง หมวดวิชา การใช้ภาษา หลักภาษา และวรรณคดี ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในที่นี้หมายถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ครู อาจารย์ หมายถึง ผู้ที่กำลังสอนวิชาภาษาไทยในโรงเรียนสาริตชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นซึ่งผู้วิจัยได้นำมาใช้เป็นตัวอย่งประชากรของการวิจัยครั้งนี้

นักเรียน หมายถึง ผู้ที่กำลังเรียนวิชาภาษาไทยในโรงเรียนสาริตชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

โรงเรียนสาริต ในที่นี้หมายถึงโรงเรียนสาริตในกรุงเทพมหานครจำนวน 5 แห่ง ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกไว้ในการวิจัยครั้งนี้

ความจำกัดของการวิจัย

1. แบบสอบถามที่ใช้อาจสื่อความหมายได้ไม่ชัดเจน ซึ่งมีผลให้บางคำตอบไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ผู้วิจัยต้องการ
2. ผู้ตอบแบบสอบถามอาจตอบแบบสอบถามบางข้อไม่ตรงกับความเป็นจริงทีเดียว โดยอาจเกรงว่าจะมีผลได้ผลเสียจากการตอบแบบสอบถาม